

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า

1.1 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ 30 ข้อ ประกอบด้วย ด้านช่วยเหลือผู้ปกครอง ครู ทำงานด้วยความเต็มใจ 5 ข้อ ด้านอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน 5 ข้อ ด้านแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยเหลือแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น 5 ข้อ ด้านดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ 5 ข้อ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์คือ โรงเรียน ชุมชนและสังคม 5 ข้อ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 5 ข้อ

1.2 ผลการหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏผลดังนี้

1.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

1.2.2 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.68

1.2.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ตรวจสอบโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะแต่ละด้าน เมื่อพิจารณาจากน้ำหนักของตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 30 ตัวแปร (ข้อสอบ 30 ข้อ) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะทั้งฉบับ พบว่า สอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 1050.75 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.54 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.92 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.94 และค่ารากที่สองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.04 จากข้อมูลดังกล่าว ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกตัว ทั้ง โมเดลรายองค์ประกอบและ โมเดลแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะทั้งฉบับ บ่งชี้ว่า โมเดลการวิจัยมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าน้อยกว่า 2 ค่า GFI และ AGFI มีค่ามากกว่า 0.90 และเข้าใกล้ 1 ค่า RMSEA ต่ำกว่า 0.05 และเข้าใกล้ 0 แสดงว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวัดได้เที่ยงตรงตามโครงสร้างที่มุ่งวัด

1.2.4 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะทั้งรายด้านและทั้งฉบับ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.79 ถึง 0.86 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติ พบว่า ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเกณฑ์ปกติอยู่ในช่วง T27 ถึง T73 ส่วนมากมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะระดับปานกลาง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.49 รองลงมา ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ก่อนข้างสูง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.81 และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สูงมาก จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิต

สาธิต 1.1 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธิตสาธิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ 30 ข้อ ประกอบด้วย ด้านช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ทำงานด้วยความเต็มใจ 5 ข้อ ด้านอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน 5 ข้อ ด้านแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยเหลือแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้ผู้อื่น 5 ข้อ ด้านดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ 5 ข้อ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม 5 ข้อ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 5 ข้อ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แบบวัดที่ข้อคำถามมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบแต่ละด้านของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธิตสาธิตและมีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้วัดกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และได้ผลการวัดที่ถูกต้องเชื่อถือได้

1.2 การหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธิตสาธิตมีการหาคุณภาพ ดังนี้

1.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธิตสาธิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ทั้งนี้เพราะข้อสอบที่สร้างขึ้นมีการวิเคราะห์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธิตสาธิตจึงทำให้ข้อสอบที่สร้างขึ้น ผ่านเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ล้วนเป็นผู้มีประสบการณ์ และมีความรอบรู้ในเรื่องคุณลักษณะด้านจิตสาธิตสาธิต แสดงว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธิตสาธิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูง และใช้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างตามนิยามเชิงปฏิบัติการและการสร้างสถานการณ์ของแบบวัดแต่ละข้อ สอดคล้องกับเนื้อหาขององค์ประกอบของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธิตสาธิตแต่ละด้าน จึงทำให้ผลการประเมินความสอดคล้องด้านเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ได้คะแนนสูงได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับส่วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543 : 249) ที่กล่าวว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุหลาบ พงษ์เทพิน (2553 : 96-97) ได้สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ถึง 1.00

1.2.2 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 ถึง 0.68 แสดงว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ ทั้งนี้เป็นเพราะแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการสร้างตามลำดับขั้นตอน โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาของข้อคำถาม ตลอดจนข้อบกพร่องอื่นที่พบในการดำเนินการสอบ และได้ข้อสอบที่น่าสนใจ ครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละด้าน สอดคล้องกับ สุรวาท ทองบุ (2550 : 101) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ข้อสอบที่มีคุณภาพมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุหลาบ พงษ์เทพิน (2553 : 96-97) ได้สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.30 ถึง 0.56

1.2.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะผลปรากฏว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นพบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้แต่ละตัวแปรเป็นองค์ประกอบแต่ละด้านของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะและเมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีความเหมาะสมของพารามิเตอร์ในแต่ละองค์ประกอบ ค่าดัชนีความเหมาะสมของทุกตัวแปรบ่งชี้ว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลทั้งโมเดลรายด้านและ โมเดลรวมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้เพราะมีการกำหนดขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดอย่างรอบคอบ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสม สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542 : 122) ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2543 : 3) ที่กล่าวว่า ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) มีค่ามากกว่า 0.90 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA) มีค่าน้อยกว่า 0.05 จากข้อมูลดังกล่าว แสดงว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้

1.2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิต
 สาธารณะ โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของกรอนบัก (α - Coefficient) ได้ค่าความ
 เชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สอดคล้องกับ ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 209) ซึ่ง
 กล่าวว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบควรมีค่ามากกว่า 0.70 จึงจะเป็นแบบทดสอบที่เชื่อถือ
 ได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุหลาบ พงษ์เทพิน (2553 : 96-97) ได้สร้างแบบประเมิน
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มี
 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชภูมิ สมสมัย (2552 : 44-
 45) ได้สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 และสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของเอมอร สังเว (2547 : 91-95) ได้ศึกษาการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ร้อยเอ็ด เขต 1 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 จึงสรุปได้ว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึง
 ประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติ เกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน
 จิตสาธารณะ มีเกณฑ์ปกติอยู่ในช่วง T27 ถึง T73 แสดงว่าระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับต่ำถึงระดับสูงมาก ดังนี้ อยู่ในระดับสูงมาก จำนวน 48 คน คิด
 เป็นร้อยละ 12.90 ระดับค่อนข้างสูง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.81 ระดับปานกลาง
 จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.49 ระดับค่อนข้างต่ำ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ
 22.58 และ ระดับต่ำ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.22 ส่วนใหญ่นักเรียนระดับชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 5 มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง
 การที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิต
 สาธารณะตั้งแต่ระดับต่ำถึงระดับสูงมาก ทั้งนี้เพราะเด็กนักเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อม ได้รับการ
 อบรมเลี้ยงในสถานที่แตกต่างกัน และการได้รับการปลูกฝังในเรื่องการมีจิตสาธารณะที่ไม่
 เหมือนกันนอกจากนี้เด็กนักเรียนสามารถรับรู้ในสิ่งที่ได้จากพ่อแม่ที่บ้าน รับรู้จากผู้ใหญ่
 ผู้นำชุมชน จากพระสงฆ์ การดูแลและการอบรมคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังให้เด็กและ
 เยาวชนรู้จักการเสียสละ การมีจิตสาธารณะที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ไพบุญย์ วัฒนศิริ
 ธรรมและสังคม สัจจกร (2543 : 13) ที่กล่าวไว้ว่า การมีจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่มติดัดทุกคน
 ในการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป รวมถึงอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมต่างๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว
 ชุมชน มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตสาธารณะของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ได้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หากต้องการนำไปใช้กับนักเรียนชั้นอื่นที่ใกล้เคียงกัน ควรนำไปทดลองใช้และหาคุณภาพของแบบทดสอบก่อน

1.2 การนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะไปใช้ ควรอธิบายและชี้แจงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ให้ชัดเจน เพราะถ้านักเรียนตอบไม่ตรงกับความรู้สึก อาจจะทำให้ผลการวัดคลาดเคลื่อน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่น ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นอื่น

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับต่ำและระดับปานกลาง

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.4 ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5